

КОМЕНТАРІ

Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми

1482 Історія

за спеціальністю 032 Історія та археологія за другим рівнем вищої освіти (заочна форма
здобуття освіти)

Київський національний університет імені Тараса Шевченка висловлює щире подяку експертній групі за проведену акредитацію та сформований звіт і надані рекомендації, на окремі з яких хочемо дати роз'яснення:

Звіт експертної групи	Коментар Університету
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	
<p>1. Рекомендовано чіткіше окреслити і конкретизувати унікальність програми.</p> <p>2. У 2025 р. при розгляді нової редакції «Стратегічного плану розвитку Університету» чітко прописати місію університету.</p> <p>3. Варто залучити до складу робочої групи з розробки та оновлення ОП здобувачів вищої освіти, які є повноправними учасниками освітнього процесу, цілеспрямовано обговорювати з ними, а також випускниками результати навчання, сильні та слабкі сторони програми.</p> <p>4. На сайті університету чи факультету, кафедри розмістити копії угод про співпрацю із роботодавцями, академічними установами.</p> <p>5. Вивчити питання щодо доцільності вживання СК 11 (Здатність планувати і виконувати наукові дослідження в галузі історії та археології), яка призначена не для освітньо-професійних, а для освітньо-наукових програм.</p> <p>6. Варто було б об'єднати ПРН 2 і 12, ПРН 8 і ПРН 13, ПРН 10 і 16, які дублюються. Є стилістичні погрішності у формулюванні ПРН 11 «Розробляти тематику та наукову концепцію викладацької та наукової діяльності».</p>	<p>1. Унікальність програми полягає у поєднанні навчання і роботи. Здобуття компетентностей необхідних як для викладацької роботи, так і роботи в архівних, музейних, академічних установах і закладах.</p> <p>2. Дякуємо за рекомендацію. Вона буде врахована при формуванні нового стратегічного плану (термін дії чинного плану завершується у 2025 році). Водночас маємо зазначити що законодавством не передбачено обов'язкове коротке формулювання місії Університету в стратегічному плані, при цьому і «Статут» «Стратегічний план розвитку Університету» дають максимально вичерпну відповідь щодо місії Університету як одного з навчальних і дослідницьких центрів України.</p> <p>3. Ніхто не заперечує тезу про те, що здобувачі вищої освіти є повноправними учасниками освітнього процесу. Їхнє залучення до вдосконалення ОП відбувається на різних етапах вдосконалення і внесення змін до редакцій ОП через опитування як на рівні Університету так і факультету, неформальне спілкування з гарантом і викладачами. Але здобувачі освіти фізично не можуть виступати проектантами ОП – проектант не може мати кваліфікацію нижчу ніж та яку він проектує.</p> <p>4. Відкриті угоди про партнерство оприлюднюються на сторінках Університету і доступні до ознайомлення, наприклад: https://zvo.knu.ua/ua/37-mizhnarodni-dogovori-mizhnarodna-spivpracya; https://knu.ua/news/1903; https://mobility.knu.ua/?lang=uk. Водночас хочемо зауважити що багато</p>

Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>стейкхолдерів висловлює побажання про не надання у відкритий доступ повних текстів угод про співпрацю.</p> <p>5-6. З іншими зауваженнями варто погодитися і гарант пропрацює проект змін до ОП щодо вказаних ФК і ПРН.</p>
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	
<p>1. Зі структурно-логічної схеми у ОП не видно, в якому саме семестрі викладаються дисципліни. ЕГ рекомендує доопрацювати структурно-логічну схему, представлену у ОП, розписавши послідовність викладання дисциплін посеместрово.</p> <p>2. ПРН 6 здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання забезпечується такими основними ОК як "Методика викладання історії в ЗВО" та "Економічна історія України", що викликає сумніви. Рекомендовано переглянути матрицю ОПП з її ПРН і привести у відповідність ПРН і ОК.</p>	<p>1. Конкретизація структурно-логічної схеми ОНП по семестрам не прийнята в практиці організації навчального процесу в Університеті та на факультеті, що обґрунтовується більшою можливістю корекції навчальних планів відповідно до актуальних викликів соціальної ситуації в Україні. З точки зору Університету одна із цілей навчального плану і полягає в тому щоб допомагати оперативно адмініструвати програму (яка є достатньо сталою і змінюється раз на п'ять років) враховуючи і структурно-логічну схему і кадрові, технічні тощо можливості закладу.</p> <p>2. Матриця відповідності ОПП буде доопрацьована відповідно до рекомендацій.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	
<p>Рекомендовано до тематики фахового вступного випробування додати теми, присвячені питанню російсько-української війни, у програмі вступного випробування надати список рекомендованої літератури, продовжувати розвивати практику визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, активізувати серед здобувачів роботу з популяризації можливостей академічного обміну та заохочення отримання знань здобутих у процесі неформальної освіти.</p>	<p>Перегляд і вдосконалення Програми фахового вступного випробування відбувається щороку, тому зміни з'являться у наступній редакції Програми.</p> <p>Список літератури наявний у відповідній вкладці освітньої програми «Історія» на сайті факультету - https://drive.google.com/file/d/1SBg8u53aLrPJJbIVDwbq3hzJlbrNzmMr.</p> <p>Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється «Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ ім. Т. Шевченка» п.12.5.6. Університет активно займається ознайомленням з можливостями академічного обміну та заохоченням отримання знань здобутих у процесі неформальної освіти. Вибір залишається за студентами.</p>
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	
<p>Відсутність загальної на рівні Університету і факультеті платформи дистанційного навчання обмежує можливість застосування інтерактивних, діджитал методів навчання. Запровадження такою платформи хоча б на рівні факультету сприяло б вирішенню цієї проблеми.</p>	<p>Важко погодитись із зауваженням.</p> <p>По перше, в університеті немає жодної програми дистанційного навчання.</p> <p>Поняття «платформа дистанційного навчання» мабуть вживається помилково, швидше мова йде про LMS-платформу.</p> <p>Законодавство не зобов'язує ЗВО мати ні обов'язкову платформу дистанційного навчання</p>

Звіт експертної групи	Коментар Університету
	<p>ні обов'язкову LMS-платформу.</p> <p>В умовах ризиків ураження інфраструктурних об'єктів і нестійких каналів зв'язку, для синхронної і асинхронної комунікації зі здобувачами більш доцільні прості програмні продукти, які потребують менше мережевих ресурсів і мінімізують вимоги до обладнання.</p> <p>Тому, викладачі мають можливість використовувати різні комунікаційні платформи з передбаченими інтерактивними і діджитал елементами навчання.</p> <p>З кожним роком кількість діджитал елементів збільшується і викладачі відповідно гнучко реагують на їх появу і використання у навчальному процесі.</p>
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	
<p>Під час проведення акредитації ЕГ з'ясувала, що в робочих програмах відсутні переліки орієнтовних питань, що виносяться на іспит/залік. Експертна група рекомендує завершити наповнення репозитарію магістерських робіт Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича, де є загальноуніверситетська електронна база даних кваліфікаційних робіт.</p>	<p>Приклади запитань, що виносяться на іспит знаходиться у Навчально-методичних комплексах відповідних дисциплін, що наявні на кожній кафедрі. Успішний здобувач освіти в університеті, як правило, отримує залік за роботу під час семестру, без підсумкового опитування. Кожен студент має можливість ознайомитися або отримати файл відповідного НМК. Частина осучаснених НМК розміщена на сайті історичного факультету, інша частина перебуває в процесі оновлення і наступної передачі для розміщення на сайті.</p> <p>Наповнення репозитарію магістерських робіт Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича відбувається на регулярній основі кожного року. Зі свого боку також існують кафедральні репозитарії та репозитарій історичного факультету.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	
<p>Не у всіх викладачів, які забезпечують реалізацію ОПП «Історія», є публікації у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science. Рекомендовано підвищувати публікаційну активність науково-педагогічних працівників в іноземних виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та WoS.</p>	<p>Значна частина викладачів ОП «Історія» мають публікації у виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science, опубліковані підручники, посібники, наукові статті відповідного тематичного напрямку.</p> <p>Викладачі беруть активну участь у міжнародних, всеукраїнських і регіональних конференціях, є визнаними фахівцями-істориками. Наукова робота є невід'ємною частиною кожного викладача історичного факультету, який бере участь у ОП. Історичний факультет продовжує роботу над внесення факультетського збірника «Історія» до наукометричної бази Web of Science.</p>
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	
<p>На думку ЕГ для навчальних процесів та</p>	<p>В Університеті та історичному факультеті наявні</p>

Звіт експертної групи	Коментар Університету
<p>інформування студентів рекомендується використовувати єдину інтегровану платформу. Це забезпечує зручний доступ до всіх необхідних навчальних матеріалів, завдань, ресурсів та сповіщень для студентів та викладачів на одному веб-порталі, що сприяє ефективній комунікації та координації навчального процесу. Варто враховувати досяжність, конкретність, необхідність адже це є складовою SMARTметоду, яке має покращувати та спрощувати освітній процес.</p>	<p>власні веб-сайти з сторінками, на який структуровано розміщена уся наявна інформація необхідна для здійснення освітнього процесу. Досить часто інформація дублюється на веб-сторінках кафедр, що ще більше полегшує її пошук. Звичайно, можна погодитися з думкою, що вдосконаленню немає меж.</p>
<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми</p>	
<p>1. ЕГ рекомендує процес моніторингу та періодичного перегляду ОП висвітлювати на сайтах кафедри, факультету, у соціальних мережах. Варто запровадити практику запрошення на засідання кафедри студентів, представників студентського самоврядування задля з'ясування питань, які були актуальними для студентів у контексті даної ОП.</p> <p>2. На сайті кафедри давньої та нової історії України необхідно розмістити електронну форму, де б здобувачі освіти, роботодавці могли залишити свої рекомендації і побажання щодо ОП. На цьому ж сайті розмістити копії укладених договорів та меморандумів з академічними установами, архівними, музейними та пам'яткоохоронними організаціями.</p> <p>3. Рекомендуємо популяризувати серед роботодавців роботу ради роботодавців університету, а також експертних рад, які функціонують на рівні факультетів.</p> <p>4. У подальшому необхідно налагодити систему комунікації з випускниками задля відслідковування їх кар'єрного шляху. ЕГ рекомендує на сторінці відділу сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками, сайту університету внести зміни у назву відділу і відповідно відкоригувати напрямки роботи.</p> <p>5. Запровадити таку складову системи внутрішнього забезпечення якості, як щорічне оцінювання здобувачами вищої освіти науково-педагогічних працівників, яке передбачається п. 3 ч. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту».</p>	<p>1. Моніторинг ОП відбувається на регулярній основі після кожного випуску магістрів другого курсу. З цієї метою проводяться зустрічі з роботодавцями, обговорюються результати опитувань для з'ясування питань, які були актуальними для студентів.</p> <p>2. На сторінці освітньої програми «Історія» наявна сторінка для рекомендації і побажань щодо ОП https://docs.google.com/document/d/118XA6YwF01UNOeZtTE-c5UWGLBIQbcCCecBuWR0buY Копії укладених договорів та меморандумів з академічними установами, архівними, музейними та пам'яткоохоронними організаціями наявні у деканаті історичного факультету. Їх оприлюднення на сайті можливе виключно за згоди партнерів.</p> <p>3. Історичний факультет намагається залучити максимальну кількість роботодавців у відповідні ради на рівні факультету.</p> <p>4. Для відслідковування кар'єрного шляху випускників соціологічна служба Університету проводить регулярні розсилки опитувальників. Наші випускники регулярно приймають участь у конференціях організованих факультетом та науковим товариством студентів та аспірантів. Як показує тривала робота відділів Університету справа не у назві, а у ефективності працівників, які докладають максимум зусиль для виконання своїх обов'язків.</p> <p>5. Здобувачі освіти щосеместрово оцінюють викладання конкретних дисциплін, у тому числі роботу викладачів які проводять різні види занять з цих дисциплін. Опитування здобувачів з інших аспектів роботи викладача (крім оцінки викладання дисциплін які здобувач опанував) є некоректним.</p> <p>Інше питання що представники студентського самоврядування беруть участь у голосуванні на</p>

Звіт експертної групи	Коментар Університету
	вченій раді факультету/університету при визначення кращих викладачів року.
<i>Критерій 9. Прозорість та публічність</i>	
<p>ЕГ група під час акредитаційної експертизи значних чи критичних недоліків не виявила. Було встановлено, що зворотний зв'язок щодо якості ОПП та пропозиції з внесення змін до неї отримуються переважно шляхом неформальної комунікації зі стейкхолдерами. Рекомендовано уніфікувати збір пропозицій від стейкхолдерів шляхом автоматизації даного процесу, до прикладу, розміщення на сторінці кафедри відповідної гугл-форми. Це допоможе систематизації та уніфікованому збереженню усіх наявних пропозицій. ЕГ рекомендує оприлюднювати результати опитувань здобувачів та стейкхолдерів, щодо якості ОП на веб-сторінці факультету і/та кафедри для загальної зручності здобувачів вищої освіти чи майбутніх абітурієнтів.</p>	<p>Впроваджуючи ОП гарант і проектна група цілеспрямовано намагалася спілкуватися з роботодавцями і здобувачами вищої освіти. Їхні пропозиції зафіксовані під час спільних засідань. Пропозиції і рекомендації були враховані під час розробки попередніх редакцій ОП. У подальшому гарант врахує рекомендацію ЕГ і розмістить на сторінці освітньої програми постійнодіючу гугл-форму опитувальник для працевлаштування, студентів та майбутніх абітурієнтів.</p>